

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 01 0 K 013786 19 Kž 7
Sarajevo, 17.12.2019. godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću sastavljenom od sudija Dragana Čorlije kao predsjednika vijeća, Emira Neradina i mr. Božidarke Dodik kao članova vijeća, uz učešće Živane Roić kao zapisničara, u krivičnom predmetu protiv optuženih I.M. i W.F., zbog krivičnog djela Ubistvo iz člana 166. stav 2. tačka b) i d) u vezi sa članom 31. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine, odlučujući o žalbi kantonalne tužiteljice iz Bihaća, izjavljenoj protiv presude Kantonalnog suda u Bihaću broj 01 0 K 013786 18 K od 14.05.2019. godine, nakon održane sjednice vijeća dana 17.12.2019. godine, kojoj je prisustvovala federalna tužiteljica Fikreta Vranjkovina, a u odsustvu uredno obaviještenih optuženih I.M. i W.F. i njihovih branitelja advokata Emine Cerić i Almira Smajića iz Bihaća, donio je sljedeće:

R J E Š E N J E

Žalba kantonalne tužiteljice iz Bihaća se djelimično uvažava, presuda Kantonalnog suda u Bihaću broj 01 0 K 013786 18 K od 14.05.2019. godine se ukida i predmet vraća prvostepenom sudu na ponovno suđenje.

O B R A Z L O Ž E N J E

Presudom Kantonalnog suda u Bihaću broj 01 0 K 013786 18 K od 14.05.2019. godine optuženi I.M. i W.F. su, nakon održanog glavnog pretresa, na osnovu člana 299. stav 1. tačka c) Zakona o krivičnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine (ZKP FBiH) a optuženi I.M. i na osnovu člana 295. stav 1. ZKP FBiH, oslobođeni od optužbe da su počinili krivično djelo Ubistvo iz člana 166. stav 2. tačka b) i d) u vezi sa članom 31. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine (KZ FBiH). Istom presudom je, na osnovu člana 203. stav 1. ZKP FBiH, odlučeno da troškovi krivičnog postupka iz člana 299. stav 2. tačka a) do f) ZKP FBiH, kao i nužni izdaci optuženih i nužni izdaci i naknada braniteljima, padaju na teret budžetskih sredstava.

Protiv navedene presude blagovremeno je žalbu izjavila kantonalna tužiteljica iz Bihaća, zbog bitnih povreda odredaba krivičnog postupka i pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja. U žalbi je sadržan prijedlog da ovaj sud žalbu uvaži, pobijanu presudu

ukine i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovno suđenje, ili da pobijanu presudu preinači na način da optužene oglasi krivim zbog krivičnog djela Ubistvo iz člana 166. stav 2. tačka b) i d) u vezi sa članom 31. KZ FBiH i osudi na kazne zatvora, cijeneći pri tome težinu krivičnog djela, način počinjenja istog, motive i druge okolnosti.

Branitelji optuženih nisu dostavili odgovor na izjavljenu žalbu.

Federalna tužiteljica je u svom podnesku broj T01 0 KTŽ 0031085 19 2 od 03.10.2019. godine predložila da se, iz razloga koje navodi u podnesku, žalba kantonalne tužiteljice uvaži, pobijana presuda ukine i premet vrati prvostepenom sudu na ponovno suđenje.

Na sjednici vijeća koja je, shodno odredbi člana 319. stav 3. ZKP FBiH, održana u odsustvu uredno obaviještenih optuženog I.M., njegovog branitelja Almira Smajića – advokata iz Bihaća, optuženog W.F. i njegovog branitelja Emine Cerić - advokata iz Bihaća, federalna tužiteljica je ostala kod izjašnjenja i prijedloga iz ranije citiranog dopisa.

Ovaj sud je pobijanu presudu ispitao u granicama žalbenih navoda i po službenoj dužnosti u smislu odredbe člana 321. ZKP FBiH, pa je nakon toga odlučio kao u izreci ovog rješenja iz razloga koji slijede:

Osporavajući prvostepenu presudu zbog bitne povrede odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 2. u vezi sa članom 295. stav 1. ZKP FBiH, kantonalna tužiteljica u žalbi navodi da je prvostepeni sud na temelju pogrešnog tumačenja odredbe člana 295. stav 1. ZKP FBiH donio oslobađajuću presudu, zbog čega takvu presudu smatra nezakonitom i nepravilnom. S tim u vezi, kantonalna tužiteljica ističe da su osobni podaci optuženog utvrđeni na način predviđen odredbom člana 92. stav 1. (u istrazi) i člana 273. stav 1. ZKP FBiH (na glavnom pretresu), da je nesporno da se presuda odnosi upravo na osobu koja je optužena i za koju je prvostepeni sud utvrdio da je počinila krivičnopravne radnje iz optužnice, pa smatra da je pogrešan zaključak prvostepenog suda da je zbog sumnje u određene osobne podatke optuženog I.M. povrijeđen subjektivni identitet optužnice i presude u konkretnom slučaju.

Ovaj žalbeni prigovor je osnovan.

Iz obrazloženja pobijane presude proizilazi da je prvostepeni sud ocjenom dokaza utvrdio da je, kako se to navodi u obrazloženju, osoba koja se u konkretnom krivičnom postupku predstavlja kao I.M. počinila krivičnopravne radnje opisane u izreci presude, ali da je u konkretnom slučaju ostao neutvrđen „identitet optuženog“, tj. da je ostala sumnja u tačnost osobnih podataka kojima je ovaj optuženi identifikovan u optužnici. Slijedom navedenog, prvostepeni sud je zaključio da su ostali nedokazani osobni podaci optuženog I. M., usljed čega se ne može utvrditi „da se presuda odnosi na lice koje je optuženo“, pa je primjenom odredbe člana 295. stav 1. i člana 299. tačka c) ZKP FBiH donio presudu kojom je optuženog oslobodio od optužbe. Ovaj sud podsjeća da se odredba člana 295. stav 1. ZKP FBiH, odnosi na pitanje vezanosti presude za optužbu, i pored ostalog, propisuje da se presuda može odnositi samo na osobu koja je optužena potvrđenom, odnosno na glavnom

pretresu izmijenjenom optužnicom (subjektivni identitet). Iz navedenog slijedi da je za postojanje subjektivnog identiteta optužbe i presude bitno da se optužba i presuda odnose na istu osobu. Pri tome, osobni podaci osumnjičene, odnosno optužene osobe u krivičnom postupku služe za utvrđivanje njenog identiteta i određuju osobu protiv koje se vodi krivični postupak. Osim na taj način, identitet osumnjičene, odnosno optužene osobe, se može utvrđivati i na druge načine (npr. daktiloskopskim ili drugim vještačenjem ili drugim dokazima). Ključno pitanje za ocjenu postojanja subjektivnog identiteta optužbe i presude jeste da li se presuda odnosi na osobu koja je identifikovana određenim podacima koje je tužitelj naveo u optužnici, pri čemu će povreda subjektivnog identiteta postojati ako se presuda odnosi na drugu, a ne na onu osobu koja je optužena. Osobni podaci optužene osobe se utvrđuju na način predviđen odredbom člana 92. stav 1. (u istrazi) i člana 273. stav 1. ZKP FBiH (na glavnom pretresu), pri čemu optužnica, a samim tim i presuda, moraju minimalno sadržavati podatke koji će omogućiti identifikaciju optužene osobe na način da se ista razlikuje od drugih osoba. U konkretnom slučaju, kako to proizilazi iz obrazloženja pobijane presude, prvostepeni sud je utvrdio da je predmetne krivičnopravne radnje počinila upravo ona osoba koja je optužena potvrđenom optužnicom (na osnovu ocjene iskaza saslušanih svjedoka i rezultata DNK vještačenja tragova krvi na odjeći optužnog), koja je na glavnom pretresu o sebi dala osobne podatke, koji su kao takvi navedeni u optužnici (optuženi I.M., sin M. i majke F., djevojačko prezime majke H., rođen u mjestu T..K., u A., po nacionalnosti Arap, državljanin Alžira, i dr.). Slijedom obrazloženja prvostepenog suda, u konkretnom slučaju ne postoji sumnja da je počinitelj predmetnih krivičnopravnih radnji neka druga osoba, a ne ona koja je u potvrđenoj optužnici identifikovana na temelju osobnih podataka koje je dala o sebi (koji su u pogledu imena, prezimena i države porijekla optuženog potvrđeni i od strane više svjedoka ispitanih na glavnom pretresu). Međutim, zbog apstraktne sumnje u tačnost osobnih podataka optuženog, koju izvodi iz činjenice da se u dostavljenom dopisu Ambasade Alžira u Rimu navodi da ista nije u mogućnosti potvrditi identitet optužnog I.M. na osnovu dostavljenih daktiloskopskih podataka, prvostepeni sud zaključuje da nije bilo moguće utvrditi da se presuda odnosi na osobu koja je optužena potvrđenom optužnicom i donosi presudu kojom optuženog oslobađa od optužbe. Takav zaključak prvostepenog suda se ne može prihvatiti u situaciji kada sam prvostepeni sud nalazi dokazanim da je počinitelj predmetnih krivičnopravnih radnji upravo osoba koja je prisustvovala glavnom pretresu i o sebi dala osobne podatke, koji su kao takvi navedeni u potvrđenoj optužnici i čije oglašavanje krivim u prvostepenoj presudi ne bi predstavljalo povredu subjektivnog identiteta presude i optužbe. Okolnost da u konkretnom slučaju tačnost osobnih podataka optuženog nije potvrđena dokazom koji proizilazi iz službene evidencije njegove države porijekla (dopis Ambasade Alžira iz Rima), ne može, po ocijeni ovog suda, u datim okolnostima dovesti u sumnju zaključak samog prvostepenog suda da je počinitelj predmetnog krivičnog djela upravo ona osoba koja je optužena potvrđenom optužnicom, od čega jedino i zavisi postojanje identiteta optužbe i presude u slučaju oglašavanja te osobe krivom. Iz navedenog slijedi da je prvostepeni sud u konkretnom slučaju pogrešno primijenio odredbu člana 295. stav 1. ZKP FBiH, što je bilo od uticaja na zakonito i pravilno donošenje presude, jer je upravo ta okolnost bila razlog za donošenje oslobađajuće presude. Postupajući na opisani način, prvostepeni sud je učinio bitnu povredu odredaba krivičnog postupka iz člana 312.

stav 2. u vezi sa članom 295. stav 1. ZKP FBiH, na što je pravilno ukazano žalbom kantonalne tužiteljice.

Kantonalna tužiteljica u žalbi dalje navodi da je izreka pobijane presude nerazumljiva, protivrječna sama sebi i razlozima presude, čime je učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka k) ZKP FBiH. S tim vezi se ukazuje da je izrekom pobijane presude optuženi I.M., na osnovu članova 299. tačka c) i 295. stav 1. ZKP FBiH oslobođen od optužbe, dok se u obrazloženju daju tome protivrječni razlozi, gdje „sud zaključuje da svi provedeni dokazi ukazuju da je upravo osoba koja se predstavlja kao M.I. počinila krivičnopravne radnje, zadala više udaraca nožem od kojih je povreda je nastupila smrt oštećenog L.A., a potom je od istog uzela telefon marke .. i određeni iznos novca“.

Navedeni žalbeni prigovor je djelimično osnovan.

Prije svega, osnovano se u žalbi kantonalne tužiteljice navodi da je izreka pobijane presude nerazumljiva i protivrječna razlozima koji su dati u obrazloženju iste. Naime, izrekom pobijane presude su optuženi I.M. i W.F., „na osnovu odredbe člana 299. stav 1. tačka c) i odredbe člana 295. stav 1. ZKP FBiH za prvooptuženog“, oslobođeni od optužbe da su učinili krivično djelo Ubistvo iz člana 166. stav 2. tačke b) i d) u vezi sa članom 31. KZ FBiH. Ovakvo pozivanje u izreci pobijane presude, pored zakonskog osnova za donošenje oslobađajuće presude iz člana 299. tačka c) ZKP FBiH, i na odredbu člana 295. stav 1. ZKP FBiH, koja se odnosi na vezanost presude za optužbu, u odnosu na „prvooptuženog“ I.M., čini izreku nerazumljivom, na što je pravilno ukazano u žalbi kantonalne tužiteljice, čime je učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka k) ZKP FBiH.

Također se osnovano žalbom kantonalne tužiteljice ukazuje da je izreka pobijane presude protivrječna razlozima presude. Naime, izrekom pobijane presude optuženi I.M. je oslobođen od optužbe da je učinio predmetno krivično djelo, dok obrazloženje pobijane presude sadrži navode da je ocjenom dokaza utvrđeno da je osoba koja se predstavlja kao I. M. (u ovom krivičnom postupku) počinila krivičnopravne radnje opisane u izreci presude, ali da je u konkretnom slučaju ostao neutvrđen „tačan identitet optuženog“, zbog čega je prvostepeni sud donio oslobađajuću presudu. U vezi sa navedenim, ovaj sud podsjeća da je prethodno utvrđeno da apstraktna sumnja u tačnost osobnih podataka optuženog nema značaj kakav joj je pogrešno dao prvostepeni sud u pobijanoj presudi (u vezi čega je dato odgovarajuće obrazloženje) i sama za sebe ne dovodi u sumnju zaključak da je počinitelj predmetnih krivičnopravnih radnji osoba koja je u optužnici identifikovana osobnim podacima koje je dala na glavnom pretresu, a koje navodi i prvostepeni sud i u pobijanoj presudi. S obzirom na navedeno, ovaj sud nalazi da je pravilno žalbom kantonalne tužiteljice ukazano da je izreka pobijane presude kojom je optuženi oslobođen od optužbe u suprotnosti sa razlozima datim u obrazloženju, jer iz istog proizilazi zaključak suprotan izreci, tj. da je optuženi (identifikovan kao I.M.), učinio predmetno krivično djelo, čime je također učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka k) ZKP FBiH.

Kako se u žalbi kantonalne tužiteljice ne precizira u čemu se ogleda protivrječnost izreke samoj sebi, žalbeni prigovor je u tom dijelu ocijenjen paušalnim i kao takav se nije mogao ni ispitati.

Nadalje, osnovano se u žalbi kantonalne tužiteljice prigovara da je prvostepeni sud učinio bitnu povredu odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 2. u vezi sa članom 3. ZKP FBiH, jer je pogrešno primjenio princip „in dubio pro reo“ pri utvrđivanju osobnih podataka optuženog I.M. što je uticalo na zakonitost pobijane presude u dijelu koji se odnosi na ovog optuženog. Naime, u konkretnom slučaju, identitet optuženog I.M. je utvrđen na osnovu osobnih podataka koje je isti dao na glavnom pretresu, a tačnost istih u pogledu imena, prezimena i države porijekla optuženog je potvrdilo više svjedoka u svojim iskazima datim na glavnom pretresu (svjedoci A.O., B.C., A.Z., A.C.k i B.E. u svojim iskazima navode da se optuženi zove I.M. i da je iz A., dok ga svjedoci J.H. i S.L. u svojim iskazima identifikuju kao I.M. iz A.). Na okolnost utvrđivanja osobnih podataka optuženog kao dokaz je izvedeno i Rješenje Službe za strance Bosne i Hercegovine broj UP-1-18.16-07.3-174/1B od 09.04.2018. godine o protjerivanju osobe I.M., iz kojeg, kako se to i navodi u obrazloženju, proizilazi da je optuženi I.M. (sa identičnim imenom, prezimenom i datumom rođenja), dao podatak da je državljanin Palestine. Međutim, po pitanju davanja podatka o državljanstvu u postupku pred Službom za strance Bosne i Hercegovine, optuženi I.M. je na glavnom pretresu dana 02.04.2019. godine dao objašnjenje da je tom prilikom službenicima Službe za strance Bosne i Hercegovine dao lažni podatak da ima državljanstvo Palestine, nadajući se da ga neće protjerati iz Bosne i Hercegovine, jer je u P.. stalno stanje ratnih sukoba, iako je on stvarno državljanin Alžira, a što i po ocjeni ovog suda predstavlja logično i razumno obrazloženje takvog njegovog postupka. Iz navedenog proizilazi da, izuzev različitog podatka o državljanstvu optuženog I.M. u pomenutom Rješenju Službe za strance Bosne i Hercegovine iz 2018. godine, a za što je, kako je to već obrazloženo, optuženi dao odgovarajuće obrazloženje, nisu utvrđene nikakve druge protivrječnosti u pogledu osobnih podataka optuženog, niti s tim u vezi postoje protivrječni dokazi. Dopis Ambasade Alžira iz Rima da ne mogu potvrditi tačnost osobnih podataka optuženog, na koji se prvostepeni sud pozvao u obrazloženju, ne negira tačnost osobnih podataka koje je dao optuženi, nego se iz njega može zaključiti samo da ih ne potvrđuje, pa nije jasno na osnovu čega sud sumnja u tačnost osobnih podataka ovog optuženog. Imajući u vidu navedeno, ovaj sud je stava da u konkretnom slučaju nije ni bilo mjesta primjeni principa „in dubio pro reo“, na što je pravilno ukazano žalbom kantonalne tužiteljice. Pored toga, ovaj sud ukazuje da osobni podaci optuženog ne čine obilježja krivičnog djela, niti od utvrđivanja istih u konkretnom slučaju zavisi primjena odredaba krivičnog zakonodavstva, u kojim slučajevima se, prema odredbi člana 3. stav 2. ZKP FBiH, primjenjuje institut „in dubio pro reo“. Iz navedenog slijedi da je u konkretnom slučaju prvostepeni sud pogrešno primijenio odredbu člana 3. stav 2. ZKP FBiH, što je u konačnici bilo od uticaja na zakonitost i pravilnost donesene presude, na koji način počinio bitnu povredu odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 2. u vezi sa članom 3. stav 2. ZKP FBiH.

Najzad, osnovan je i žalbeni prigovor kantonalne tužiteljice da prvostepena presuda nema razloga o odlučnim činjenicama vezano za okolnost učešća optuženog W.F. u izvršenju

predmetnog krivičnog djela. Naime, na strani 15. obrazloženja pobijane odluke prvostepeni sud cijeni iskaz svjedoka „koji je navodno pobjegao na balkon kritične prilike“ (pri čemu ne navodi njegovo ime), pa ne prihvata vjerodostojnim tvrdnje ovog svjedoka da je optuženi W.F. zadao oštećenom dva udarca nožem u leđa iz razloga što taj svjedok nije poznao ovog optuženog od ranije i što sa mjesta gdje je pobjegao – balkona, po ocijeni prvostepenog suda nije mogao vidjeti djelovanje optuženih u uslovima slabog osvjetljenja, s obzirom da nije bilo električne energije u toj kući. Međutim, prvostepeni sud pri tome propušta da navede razloge kako je utvrdio da se sa balkona, na koji se ulazi upravo iz sobe u kojoj se kritični događaj desio, nije moglo vidjeti šta se dešava u sobi, niti na osnovu kojih dokaza zaključuje da u kući u kojoj se desio predmetni događaj nije bilo električne energije, pa time ni osvjetljenja (imajući u vidu suprotne tvrdnje svjedoka M.A.), a što je, po stavu prvostepenog suda, onemogućilo opažanje radnji optuženih od strane ovog svjedoka kritične prilike, na što je pravilno ukazano žalbom kantonalne tužiteljice. Imajući u vidu navedeno, ovaj sud zaključuje da su u obrazloženju pobijane presude izostali razlozi za zaključak prvostepenog suda da nije dokazano da je optuženi W.F. preduzeo radnje koje mu se stavljaju na teret, čime je prvostepeni sud učinio bitnu povredu odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka k) ZKP FBiH.

S obzirom da je utvrdio postojanje bitnih povrede odredaba krivičnog postupka koje imaju za posljedicu obavezno ukidanje pobijane presude, ovaj sud nije bio u mogućnosti da ispituje žalbene prigovore navedene u žalbi kantonalne tužiteljice koji se tiču ostalih žalbenih osnova.

U ponovnom postupku će prvostepeni sud otkloniti propuste na koji je ukazano ovim rješenjem, preuzeće ranije izvedene dokaze, a po potrebi, izvesti i nove, vodeći računa o zakonom propisanim obilježjima predmetnog krivičnog djela, pa će nakon brižljive i savjesne ocjene svih izvedenih dokaza, donijeti pravilnu i na zakonu osnovanu odluku.

Na osnovu izloženog, ovaj sud je temeljem člana 330. stav 1. tačka a) ZKP FBiH, donio odluku kao u izreci rješenja.

Zapisničar
Živana Roić, s.r.

Predsjednik vijeća
Dragan Čorlija, s.r.